

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра зовнішньоекономічної діяльності

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **УПРАВЛІННЯ МЕРЕЖАМИ ЗНАНЬ
БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Виконала: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи _____ 4Мзд _____
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньо-професійної програми «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

_____ Пітерова Л.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник : _____ Огородник Р.П.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота освітнього рівня «бакалавр» на тему «Управління мережами знань багатонаціональних підприємств» містить 73 сторінки, 9 таблиць, 9 рисунків. Перелік посилань нараховує 65 найменування.

Метою дослідження є: дослідженні сучасних практик управління мережами створення знань та інновацій у сучасних багатонаціональних підприємствах та розроблення рекомендацій щодо впровадження управління знаннями на підприємствах.

Об'єктом дослідження є: процес управління мережею знань.

Предметом дослідження є: теоретико-методичні та практичні аспекти формування системи управління знаннями у багатонаціональних корпораціях.

У роботі для досягнення поставленої мети було використано такі **методи дослідження**: прогнозування розвитку мережі знань у багатонаціональних корпораціях, теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення), табличний, графічний. Було застосовано статистичні методи дослідження числових даних: вертикальний (структура показників) та горизонтальний (динаміка показників) аналіз.

Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в формуванні системи управління знаннями у міжнародних підприємствах.

Можливими напрямками продовження досліджень можуть бути стратегія впровадження управління знаннями на конкретному підприємстві.

Ключові слова: управління, економіка знань, управління знаннями, багатонаціональні корпорації, менеджмент, інновації, знання, мережі, інформаційно-комунікаційні технології, система управління знаннями, ефективність, комунікація, розвиток.

ABSTRACT

The bachelors project on the topic thesis «Management of knowledge networks of multinational enterprises» contains 73 pages, 9 tables, 9 figures. The list of references includes 65 names.

The aim of the project is to study modern management practices of knowledge creation and innovation networks in modern multinational enterprises and develop recommendations for the implementation of knowledge management at enterprises.

The research object: the process of managing a knowledge network.

The subject of the study is: theoretical, methodological and practical aspects of the formation of the knowledge management system in multinational corporations.

The project used the following **methods**: forecasting the development of the knowledge network in multinational corporations, theoretical (analysis, classification, generalization), spreadsheet, graphic. Statistical methods of numerical data was used: vertical (structure indicators) and horizontal (dynamic performance) analysis.

Conclusions and recommendations of work can be concretely implemented in the formation of the knowledge management system in international enterprises.

The possible areas of further research can be the strategie of implementing knowledge management at a specific enterprise.

Keywords: management, knowledge economy, knowledge management, multinational corporations, management, innovation, knowledge, networks, information and communication technologies, knowledge management system, efficiency, communication, development.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ МЕРЕЖЕЮ ЗНАНЬ НА РІВНІ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ	10
1.1. Підходи до наукового трактування понять «мережа знань» та «управління знаннями»	10
1.2. Теоретико-методологічні засади, основні напрями та механізм управління знаннями у міжнародних компаніях	21
1.3. Дослідження впливу діяльності транснаціональних корпорацій на економічний розвиток України	33
Висновки до розділу 1.....	40
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ МЕРЕЖАМИ ЗНАНЬ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ	43
2.1. Дослідження особливостей управління мережами знань багатонаціональних підприємств на сучасному етапі	43
2.2. Формування системи управління знаннями на основі сучасних мережевих інструментів	52
2.3. Рівні розвитку стратегії управління мережею знань у багатонаціональних корпораціях	63
Висновки до розділу 2.....	69
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	74

ВСТУП

Актуальність теми. З впровадженням глобальних ланцюгів створення вартості, виробничі процеси багатонаціональних підприємств (БНП) стали фрагментованими та були розподілені по різних країнах, регіонах чи містах. Така структура виробництва не могла не вплинути на процеси створення інновацій у БНП. Незважаючи на те, що багато БНП все ще розробляють інновації та створюють знання у країні-базування материнської компанії, все більше компаній переносять науково-дослідні та дослідницькі роботи та інноваційну діяльність у міжнародні мережі створення знань. В основі зростаючої інтернаціоналізації створення знань та інновацій лежать два основні мотиви: адаптувати продукцію та процеси до умов країни перебування та сприяти захопленню нових ринків, а також розвивати нові технології та отримувати інші вигоди від мережевих можливостей створення інновацій. В останні десятиліття зміни корпоративних стратегій багатьох БНП відбуваються усе частіше. Здатність створювати та передавати знання всередині мережі компанії є однією з головних конкурентних переваг БНП.

Концепція знання як джерела економічного розвитку сприяла виникненню нового поняття «економіка знань». У різних джерелах вона має назву нової, постіндустріальної, інтелектуальної, інформаційної тощо. Слід зазначити, що коли нові явища ще не набули загального поширення, спостерігається різноманіття, нечіткість понятійного апарату, що використовується теорією. Однак найбільш розповсюдженим відображенням специфіки сучасного етапу розвитку економіки набула саме концепція економіки знань.

Організації все частіше розглядають знання як важливе джерело довгострокових конкурентних переваг, а мережеву взаємодію - як механізм створення і спільного використання знань.

Дослідженню питань створення та управління знаннями у

багатонаціональних підприємствах присвячені роботи зарубіжних та українських вчених і дослідників, зокрема, таких як Б. Когут, У. Зандер, С. Гошал, К. Бартлет, Дж. Даннінг, О. Рогач та інші.

Чинники, що визначають успіх формування таких мереж, частково досліджені, проте зв'язки між ними мало вивчені. У дослідженні розглядаються аспекти, що впливають на процес і результати формування мереж знань. Оскільки розуміння знань та інновацій як ключового активу багатонаціональних підприємств з'явилося у науковій літературі порівняно нещодавно, то існує низка нерозв'язаних питань менеджменту знань у БНП, зокрема, такі як еволюція створення інновацій БНП, структурні особливості мереж створення знань, географічний розподіл створення інновацій тощо.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження сучасних практик управління мережами створення знань та інновацій у сучасних багатонаціональних підприємствах та розроблення рекомендацій щодо впровадження управління знаннями на підприємствах.

Із мети дослідження випливають такі **завдання**:

- визначити підходи до наукового трактування понять «мережа знань» та «управління знаннями»;
- дослідити теоретико-методологічні засади, основні напрями та механізм управління знаннями у міжнародних компаніях;
- охарактеризувати вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економічний розвиток України;
- дослідити особливості управління мережами знань багатонаціональних підприємств на сучасному етапі;
- сформувати систему управління знаннями на основі сучасних мережевих інструментів;
- визначити рівні розвитку стратегії управління мережею знань у багатонаціональних корпораціях.

Об'єктом дослідження даної роботи є процес управління мережею знань.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні аспекти формування системи управління знаннями у багатонаціональних корпораціях.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й виконання завдань у роботі використано низку загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: методи індукції та дедукції – для розгляду понять «мережі знань» та «управління знаннями»; спостереження й узагальнення – для визначення розвитку в Україні БНК; статистичний та графічний методи – для аналізу позиції підприємств галузі у національній економіці, причинно-наслідковий метод і метод експертної оцінки; методи системно-структурного аналізу.

Практична значущість. Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в формуванні системи управління знаннями у міжнародних підприємствах.

Апробація результатів роботи. Основні практичні результати дослідження доповідались на: XIX Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України» із тезами: «Рівні розвитку стратегії управління мережею знань у багатонаціональних корпораціях».

Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків; містить 73 сторінки тексту, 9 рисунків, 9 таблиць. Список джерел налічує 65 найменування джерел.